

Voortgangsrapportage Groeibrief

1. Inleiding

In juli 2004 heeft het kabinet de nota 'Kiezen voor Groei, Welvaart voor nu en later' aan de Tweede Kamer gestuurd (Kamerstuk 2003-2004, 29696, nr.1). Met deze nota, ook wel de Groeibrief genoemd, heeft het kabinet verdere invulling gegeven aan de noodzakelijke hervormingsagenda van het Hoofdlijnenakkoord. Nederland staat hierin niet alleen. Alle landen in de EU hebben een begin gemaakt met structurele hervormingen in het kader van de Lissabonstrategie. Dit alles om de uitdagingen van vergrijzing en globalisering waarvoor we ons gesteld zien het hoofd te bieden.

Ook het CPB heeft in haar zojuist verschenen lange termijn studie onderstreept dat de Nederlandse economie met deze uitdagingen geconfronteerd wordt. Om deze uitdagingen tegemoet te treden zal zowel de economische structuur als de hervormingsagenda van de overheid een grote mate van dynamiek blijven houden.

Dit kabinet zet in de Groeibrief in op drie thema's: loonmatiging, langer en meer werken, en slimmer werken. Alledrie zijn nodig om onze welvaart nu en in de toekomst te behouden. Hierbij zijn in de Groeibrief 19 concrete actiepunten geformuleerd. Met het uitvoeren van de acties uit de Groeibrief beoogt het Kabinet ook bij te dragen aan zijn ambitie om tot de kopgroep van de EU Lidstaten te behoren, die het best presteren in het realiseren van de Lissabondoelstellingen.

Na het formuleren van ambities en daarbij behorende actiepunten is nu een voortvarende uitvoering van de acties van belang. Deze rapportage gaat daar op in: van alle 19 actiepunten wordt de voortgang beschreven. Het kabinet geeft hiermee ook invulling aan de toezegging die gedaan is in de Memorie van Toelichting van de EZ-begroting (Kamerstuk 2004-2005, 29800 XIII, nr.2).

2. Ontwikkelingen sinds verschijnen Groeibrief

Een viertal ontwikkelingen sinds het verschijnen van de Groeibrief zijn relevant om kort bij stil te staan.

Het CPB heeft op 9 december nieuwe ramingen gepresenteerd. In 2004 groeit de economie naar verwachting met 1,5% en in 2005 met 1%. Daarmee zijn we nog ver verwijderd van een krachtig herstel: de groei ligt nog steeds ruim onder de potentiële groei. Binnen Europa is Nederland hekkensluiter. In alle andere Europese landen ligt de groei hoger, maar ook daar gaat het herstel moeizaam. Naast de structurele zwakheden zijn ook de hoge olieprijs en de sterke euro daar mede debet aan.

De High Level Group onder leiding van dhr. Kok heeft het rapport 'Facing the Challenge' gepresenteerd. Het rapport benadrukt het belang van focus op economische groei en werkgelegenheid om de doelen van de Lissabonstrategie te behalen. Om het hervormingstempo te verhogen roept Kok lidstaten op tot het formuleren van een hervormingsagenda.

In november heeft het kabinet een sociaal akkoord met sociale partners afgesloten. Dit vormt een bekrachtiging van de gedeelde noodzaak om de hervormingsagenda van dit

kabinet snel en adequaat om te zetten in concrete veranderingen. Naar aanleiding hiervan is de SER gevraagd te adviseren over de toekomstbestendigheid van de WW. Het Innovatieplatform heeft adviezen gepresenteerd over dynamisering van de kennisketen en over beroepsonderwijs (o.a. aansluiting van het VMBO op het bedrijfsleven). Het kabinet zal in het voorjaar op beide adviezen reageren.

3. Resultatentot nu toe

Per thema van de Groeibrief ziet de voortgang er als volgt uit.

Loonmatiging

Op het terrein van loonmatiging is in het sociaal akkoord overeengekomen dat uiterste terughoudendheid betracht wordt bij de loonontwikkeling. Deze uiterste terughoudendheid is cruciaal voor de versterking van de concurrentiepositie op de korte termijn. De komende maanden zullen de sociale partners concreet invulling moeten geven aan deze afspraak.

Slimmer werken

De eerste 11 actiepunten van de Groeibrief liggen op het terrein van 'slimmer werken' (i.c. groei van de arbeidsproductiviteit). Voor deze actiepunten geldt dat hiermee voortvarend van start is gegaan, zie bijvoorbeeld de verlaging van het Vpb tarief en de aanpak van onnodige en tegenstrijdige regelgeving. Daarnaast kunnen genoemd worden het succesvol introduceren en gebruiken van innovatievouchers door MKB, het afronden van een tijdelijke wet die experimenten met selectie en collegelddifferentiatie mogelijk maakt, en de kabinetreactie op het IBO Open Bestel.

Op andere actiepunten, zoals het implementeren van de dienstenrichtlijn en sociale innovatie, zal de komende periode nog verder voortgang moeten worden geboekt.

Activeren van mensen

De actiepunten 12 t/m 19 van de Groeibrief richten zich op het 'activeren van mensen', ofwel meer en langer werken. Ook hier is een start gemaakt met de uitvoering van verschillende actiepunten. Zo heeft het kabinet haar filosofie achter arbeidsparticipatie verder uitgewerkt in de notitie 'Nieuwe accenten op het terrein van werk en inkomen'. Daarnaast heeft het kabinet de fiscale facilitering van vervroegd uitreden versoerd. Verder heeft het Innovatieplatform zoals reeds genoemd geadviseerd over activering in relatie tot scholing.

Ook op dit thema is verdere voortgang nodig. Zo zullen de overheidssectoren, maar ook het bedrijfsleven, in overleg met de vakbonden de langere werkweek gestalte moeten geven. En in het voorjaar zal er een discussie met de Tweede Kamer plaatsvinden over nota 'nieuwe accenten op het terrein van werk en inkomen', en zal ook het genoemde SER-advies verschijnen.

4. Conclusie

Het algemene beeld is dat er op een breed terrein voortgang is geboekt. In sommige gevallen heeft dit al geleid tot concrete implementatie van maatregelen. Daarbij valt te denken aan bijvoorbeeld de verlaging van de Vbp naar 30% per 2007, het wegnemen van tegenstrijdige regelgeving en de introductie van innovatievouchers voor MKB. Maar nog niet alle actiepunten zijn voltooid. Monitoring van de actiepunten blijft daarom van belang. Daarbij is het omzetten van beleidsnota's naar concrete beleidsmaatregelen en implementatie ervan een belangrijk aandachtspunt. Na de zomer 2005 zal een tweede voortgangsrapportage verschijnen.

BIJLAGE: Voortgangsrapportage 19 actiepunten uit de Groeibrief.

Inhoudsopgave

1. Minder regels en kortere procedures
2. Venootschapsbelasting
3. Een duidelijk fiscaal regime
4. Toelating van buitenlandse kenniswerkers
5. Publiek-Private Samenwerking
6. EU Richtlijnen
7. Focus en massa in universitair onderzoek
8. Aansluiting onderzoeksinstellingen en bedrijfsleven
9. Aantrekken van toptalent
10. Meer private investeringen in kennis en innovatie
11. Sociale innovatie
12. Modernisering werkgelegenheidsbeleid
13. Betere aansluiting beroepsonderwijs op bedrijfsleven
14. Meer en betere scholing voor werkenden en werkzoekenden
15. Een meer dynamische arbeidsmarkt
16. Een meer activerende sociale zekerheid
17. Langer doorwerken
18. Verlenging arbeidsduur
19. Aantrekkelijker maken van meer en langer werken

Actiepunt 1

Het kabinet start na de zomer van 2004 een project waarin de procedures voor het verlenen van concrete vergunningen worden gestroomlijnd en ingekort. Daarnaast pakt het de onnodige en strijdige regelgeving aan. Nut en noodzaak van de arboregels worden nader bekeken afgezet tegen de kosten die bedrijven moeten maken om aan deze regels te voldoen. Het kabinet zal nog dit jaar bezien in welke delen van de Nederlandse economie (bijvoorbeeld de vrije beroepen) onnodige regels kunnen worden afgeschaft en de mededinging verder kan worden versterkt. Het zal de mogelijkheden bezien om de regeldruk te operationaliseren en om een concrete (kwantitatieve) doelstelling te formuleren.

A) Vermindering van de administratieve lasten voor bedrijven met 25% in 2007.

Resultaten

- De administratieve lasten zijn in 2003 reeds met circa 350 miljoen euro gedaald (netto 310 miljoen euro). Het kabinet heeft plannen opgesteld, ter grootte van een reductie van de administratieve lasten met 18% in 2007;
- De prognose is dat de reductie in 2004 ongeveer op schema ligt (750 miljoen cumulatief ten opzichte van 2002 (structurele verlaging));
- Daarnaast zijn 4 trajecten in gang gezet voor het resterende deel van de taakstelling. Dit betreft: (1) aanvullende departementale acties, (2) Europese aanpak, (3) inzet van ICT, (4) interdepartementale samenwerkingsprojecten.

Nog te nemen acties/initiatieven/stappen

In maart 2005 wordt de invulling van de tweede fase reductieplannen aan de Tweede Kamer gepresenteerd. Daarnaast worden departementale administratieve lastenplafonds vastgesteld.

Belangrijkste mijlpalen

De belangrijkste mijlpalen zijn:

- Voorjaar 2005: invullen resterende deel van de taakstelling, vaststellen departementale administratieve lastenplafonds;
- 2007: de doelstelling van 2007 moet bereikt zijn;
- Ieder jaar wordt in het Jaarverslag van het Rijk en in de Miljoenennota de voortgang in beeld gebracht.

B) Verminderen onnodige en tegenstrijdige regels

Resultaten

- In totaal werden zo'n 800 knelpunten gemeld. Ongeveer 700 waren realistische knelpunten. Daarvan is ongeveer de helft belegd bij departementen of bij administratieve lasten-trajecten, en de andere helft is belegd bij 9 werkgroepen. Deze hebben een groot deel van de hen toebedeelde knelpunten opgelost; er resteren op dit moment (begin december 2004) nog ongeveer 28 knelpunten;
- Oprichting Meldpunt in 2003, oplossen knelpunten, landelijke uitrol oplossen knelpunten, onder meer via convenant.

Nog te ne men acties/initiatieven/stappen

- Oplossen resterende (ongeveer) 28 knelpunten;
- Voltooien landelijke uitrol oplossingen knelpunten (vóór 1 januari 2005);
- Invoeren structurele oplossingen (via onder meer landelijke conferentie 1 februari 2005, regionale miniconferenties, website, ontwikkelen sectorwijzers, verspreiden gemeentelijke accountmanagers, heropenen Meldpunt voor nieuwe of onvoltooide klachten).

Belangrijkste mijlpalen

- 1 januari 2005: oplossen alle knelpunten;
- 1 januari 2006: structurele oplossingen zijn ingevoerd;
- 2007: convenant loopt af.

C) Verminderen van de (administratieve) lasten, het verminderen van de doorlooptijden en het stroomlijnen van de economisch relevante vergunningen.

Resultaten

Instelling van de Taskforce Vereenvoudiging Vergunningen in augustus 2004. De Taskforce heeft een inventarisatie van de vergunningstelsels gemaakt, en laat nu de (administratieve) lasten, de doorlooptijden en andere aspecten van een aantal vergunningstelsels in beeld brengen. Tevens wordt een internationale vergelijking gemaakt en de Lex Silencio (stilzwijgende goedkeuring) onderzocht.

Nog te ne men initiatieven/acties/stappen

De belangrijkste stap is het doen van voorstellen voor de vermindering van de (administratieve) lasten, de doorlooptijden en de stroomlijning van vergunningen.

Belangrijkste mijlpalen

De belangrijkste mijlpaal is het opleveren van het taskforce-rapport. Dit staat gepland voor april 2005.

D) Vermindering van de nalevingskosten

Resultaten

Het EIM verricht een onderzoek dat antwoord probeert te geven op de volgende drie vragen:

- (1) Wat zijn nalevingskosten precies?
- (2) Geef een beschrijving van binnenlandse en buitenlandse initiatieven om de nalevingskosten, geheel of gedeeltelijk, te meten?
- (3) Geef een goede beschouwing over de (on)mogelijkheden om nalevingskosten te meten.

Diverse departementen zijn in het kader van eigen trajecten al bezig de nalevingskosten te verminderen. Daarbij kan worden gedacht aan SZW (arbo) en de herijking ruimtelijk ordeningsbeleid van VROM.

Nog te nemen initiatieven/stappen

Het EIM levert in januari 2005 een rapport op. Het kabinet stuurt daarna een brief naar de Kamer, die aangeeft of en in hoeverre de nalevingskosten kunnen worden gemeten, en hoe moet worden gedacht over een (kwantitatieve) doelstelling.

Belangrijkste mijlpalen

Uitkomen EIM-rapport en verzenden van Kabinetsbrief naar de Kamer.

Actiepunt 2

Om het gunstige vestigingsklimaat van Nederland te behouden en te versterken zal de vennootschapsbelasting (VPB) worden aangepast. Hierbij wordt onder meer gekeken naar verlaging van het tarief en aanpassing van de grondslag van de VPB. De Staatssecretaris van Financiën zal in de loop van 2004 hierover op hoofdlijnen rapporteren.

Resultaten.

In het belastingplan 2005, dat onlangs is goedgekeurd door de Tweede Kamer, is een verlaging van het Vpb-tarief naar 31,5% in 2005 opgenomen. Beoogd is voorts het tarief in 2006 te verlagen naar 30,5% en in 2007 naar 30%. Voor zelfstandigen wordt flankerend beleid gevoerd, de zelfstandigenaftrek wordt getrapd verhoogd. In 2004 € 6.585,-, in 2005 €8.386,-, in 2006 €8.806,- en in 2007 €8.967,-. Het effectieve Vpb-tarief komt door deze verlaging op ongeveer 27% in 2007.

Een verlaging van het effectieve Vpb-tarief leidt tot een grotere prikkel voor bedrijven om te investeren doordat het netto rendement toeneemt. Indien de kapitaalkosten dalen als gevolg van een Vpb-verlaging zullen meer investeringsprojecten rendabel zijn. Bij een grotere kapitaalgoederenvoorraad nemen de kapitaalintensiteit van de productie en daarmee de arbeidsproductiviteit en economische groei toe. De toename van de investeringen zorgt eveneens voor een toename van de werkgelegenheid.

Internationale bedrijven zullen bij een verlaging van het (effectieve) Vpb-tarief eerder kiezen voor Nederland als locatie voor hun investeringen.

Wat zijn de nog te nemen acties/initiatieven/stappen?

Op dit moment loopt de heroriëntatie Vpb 2007. Hier wordt gekeken naar een verdere verlaging van het tarief en mogelijke grondslagverbreding.

Wat zijn belangrijkste mijlpalen?

- In het voorjaar van 2005 zal de Tweede Kamer worden geïnformeerd over de heroriëntatie Vpb 2007;
- Vanaf 1 januari 2007 zullen de uitkomsten van de heroriëntatie Vpb 2007 zijn omgezet in wetgeving.

Actiepunt 3

Het kabinet zal bedrijven in de toekomst snel duidelijkheid verschaffen over het fiscale regime dat op hen van toepassing is. De onlangs aangekondigde maatregelen passen in deze beleidslijn.

Resultaten

Na afloop van elk jaar ontvangt de Tweede Kamer een overzicht van de afhandeling van de Advance Pricing Agreement Rulings en van de Advance Tax Rulings (de APA/ATR praktijk). Ook wordt de Tweede Kamer geïnformeerd over de doorlooptijden van de kennisgroepen. Vooruitlopend op de rapportage ontvangt het Ministerie van Financiën thans positieve geluiden over de afhandeling van rulingverzoeken door de belastingdienst en over de doorlooptijden bij de kennisgroepen.

Wat zijn de nog te nemen acties/initiatieven/stappen?

De onderstaande acties moeten leiden tot het sneller nemen van besluiten door de inspecteur. Deze acties zijn september 2003 aan de Kamer (Kamerstukken II, 2002–2003, 28 600 IXB, nr. 26) bekend gemaakt.

- aanscherping van de procedure voor het voorleggen van rechtsvragen door inspecteurs aan kennisgroepen;
- het terugdringen van helpdeskvragen van inspecteurs aan kennisgroepen;
- het benoemen van de verantwoordelijkheid voor de doorlooptijd bij rechtsvragen;
- het benoemen van de verantwoordelijkheid voor de antwoorden op rechtsvragen;
- het niet in behandeling nemen van rechtsvragen die kunnen worden gekenschetst als fiscale grensverkenning;
- het rouleren van inspecteurs over het werkpakket (grotere) belastingplichtigen;
- het benoemen van de kerntaken van de kennisgroepen en het beperken van de neventaken;
- het wijzigen van de positionering en de aansturing van de kennisgroepen;
- het samenvoegen van kennisgroepen;
- het vaststellen van het uitgangspunt dat het uitvoeringsbeleid gelijktijdig extern en intern kenbaar moet worden gemaakt;
- het bekorten van het traject tussen individueel advies en beleidsbesluit.

Wat zijn belangrijke mijlpalen?

Bovengenoemde rapportage aan de Tweede Kamer zal formeel inzicht geven in de stand van zaken en de voortgang.

Actiepunt 4

Het Kabinet zal nieuw beleid formuleren ten aanzien van de toelating van zelfstandigen. Het zal zich daarbij in het bijzonder richten op de zelfstandige die een bijdrage levert aan de kenniseconomie. Het kabinet zal nog dit jaar bezien welke belemmeringen er zijn voor kennismigranten om zich als zelfstandige te vestigen in Nederland en op welke wijze die belemmeringen kunnen worden weggenomen. Het zal bezien welke mogelijkheden er zijn om die kennismigranten als zelfstandige toe te laten die aan concrete en stringente criteria voldoen met betrekking tot bijvoorbeeld hun beroep, opleiding en/of werk-ervaring (bijvoorbeeld bijzondere prestaties in een vakgebied). In dit kader zal bijzondere aandacht worden besteed aan het toelaten van die kennismigranten die als zelfstandige een positieve bijdrage kunnen leveren aan (het innovatieve karakter van) de Nederlandse kenniseconomie. Hierbij worden mogelijk nadelige effecten op de sociale zekerheid c.q. de verzorgingsstaat betrokken.

Resultaten

Er wordt een notitie opgesteld waarin wordt voorgesteld om toelating van zelfstandigen via een puntensysteem te regelen, en om de toets op het prioriteitgenietend aanbod los te laten. Hiermee wordt de toelating voor zelfstandigen getoetst op basis van concrete criteria en worden (onnodige) belemmeringen tot toetreding weggenomen.

Wat zijn de nog te nemen acties/initiatieven/stappen?

Begin 2005 zal notitie over wegnemen belemmeringen voor kennismigranten als zelfstandige gereed zijn. Voorts wordt nagedacht over ingroeimodaliteiten in de Sociale Zekerheid voor migranten. De hieruit voortvloeiende inzichten worden betrokken in de besluitvorming over het zelfstandigenbeleid.

Wat zijn belangrijkste mijlpalen?

- Begin 2005 notitie over wegnemen belemmeringen voor kennismigranten als zelfstandige.
- Vertaling van beleidsvoornemen naar concrete beleidsmaatregelen.

Actiepunt 5

Vanaf 2005 wordt de meerwaarde van PPS beoordeeld voor alle investeringen door de rijksoverheid in infrastructuur (boven de € 112,5 miljoen) en gebouwen. Het kabinet zal verder publieke investeringen (infrastructuur, openbare voorzieningen, groen) en private investeringen (woningen, kantoren, winkels, recreatie) op elkaar afstemmen. Bovendien worden vanaf 2005 expliciet de mogelijkheden voor PPS gezien bij gebiedsgebonden projecten waarvan de lokale overheid de trekker is en waaraan het Rijk een (substantiële) financiële bijdrage verleent.

Resultaten

- V&W en RGD VROM hebben inmiddels in hun besluitvormingsprocedures vastgelegd dat voor investeringen in infrastructuur boven €112,5 miljoen (MIT/SNIP-spelregelkader) en voor investeringen in overheidsgebouwen boven €25 miljoen expliciet wordt gekeken naar de mogelijke meerwaarde van realisatie d.m.v. PPS;
- De noodzaak van afstemming van publieke en private investeringen is inmiddels beleidsmatig verankerd in de Nota Ruimte, de Nota Mobiliteit en de Agenda Vitaal Platteland. Toename van toepassing van PPS bij gebiedsontwikkeling past volledig in een alom aanwezige tendens, die ook is vastgelegd in de grote nota's: een actievere, meer bedrijfseconomisch handelende overheid die de beperkte ruimte in Nederland op een effectievere wijze weet in te vullen in samenwerking met private partners. In de Voortgangsrapportage PPS, die 30 november 2004 aan de Tweede Kamer is gezonden, wordt ingegaan op hoe e.e.a. verder zal worden uitgewerkt en moet leiden tot concrete uitvoering in praktijk;
- Het kabinet zal verder publieke investeringen (infrastructuur, openbare voorzieningen, groen en water(berging)) en private investeringen (woningen, kantoren, winkels, recreatie) op elkaar afstemmen;
- Zowel VROM (in het kader van ontwikkelingsplanologie) als de taskforce PPS en gebiedsontwikkeling hebben pilotprojecten geselecteerd, die nauw worden gevolgd en waar mogelijk gefaciliteerd.

Wat zijn de nog te nemen acties/initiatieven/stappen?

- Vanaf 2005 moeten expliciet de mogelijkheden voor PPS worden gezien bij gebiedsgebonden ontwikkelingsprojecten waarvan de lokale overheid de trekker is en waaraan het Rijk een (substantiële) financiële bijdrage verleent. De ruimtelijke investeringsdepartementen (VROM, V&W, EZ en LNV) moeten een dergelijke "PPS-toets" nog verankeren in de desbetreffende besluitvormingsprocedures;
- Ook bij de herstructurering van bedrijventerreinen is de betrokkenheid van de private markt van groot belang. In het actieplan Bedrijventerreinen zijn onderzoeken naar en overleg met de private markt om tot goede mogelijkheden van PPS te komen aangekondigd. Daarnaast zal er bij de aanpak van de topprojecten extra aandacht worden gegeven aan de mogelijkheden om de private markt erbij te betrekken. Vanaf 2008 dient herstructurering in principe op eigen kracht zonder subsidie van EZ tot stand te komen. De rol van en private partijen is daarbij essentieel.
- Vertaalslag maken van een PPS-afwegingskader naar een vorm van prestatiecontract tussen bijvoorbeeld Rijk en provincies bij de invulling van het landelijk gebied, zodat de door de provincies gekozen wijze van uitvoering en realisatie van projecten kan

leiden tot afrekenbaarheid of sancties (indien niet effectief is in gezet op de meerwaarde van PPS);

- Bij bedrijventerrein Moerdijkse Hoek zal een verkennende studie worden gericht op PPS mogelijkheden. Bij bedrijventerrein Chemelot (Sittard-Geleen) werkt EZ mee aan het zoeken naar oplossingen voor relatie private en publieke initiatieven.

Wat zijn belangrijkste mijlpalen?

- Rapportage van de interdepartementale taskforce PPS bij gebiedsontwikkeling aan de Tweede kamer, zomer 2005;
- Opname van PPS in het Uitvoeringscontract Rijk-provincies voor 2005-2006 en het tweede Meerjarenprogramma Agenda Vitaal Platteland (tevens beleidskader Investeringsbudget Landelijk Gebied, start 2007).

Actiepunt 6

Het kabinet streeft er tijdens het Nederlandse Voorzitterschap naar om zodanige voorbereidingen te treffen dat de besluitvorming over de Dienstenrichtlijn in 2005 kan worden afgerond. Daarnaast is het kabinet van mening dat Nederland de Europese richtlijnen te traag implementeert. Ons land kent een implementatietekort dat groter is dan de 1,5% die binnen de EU als maximum is afgesproken. Het kabinet zal het implementatietekort nog tijdens het Nederlandse voorzitterschap terugbrengen tot ten hoogste deze 1,5%.

A) Afronden besluitvorming dienstenrichtlijn in 2005, met zo breed mogelijke richtlijn en behoud van land van oorsprongbeginsel (lvo).

Resultaten

- In besprekingen met raads werkgroepen zijn verduidelijkingen aangebracht in de werkdocumenten. Dit vormt een goede basis voor verdere discussie;
- CPB-studie laat substantiële effecten zien van richtlijn: forse toename in de handel en investeringen, leidende tot een mogelijke extra economische groei in de EU van 1 à 2%;
- SER-adviesaanvraag gedaan over richtlijn. Ontwerp SER-advies is waarschijnlijk eind februari beschikbaar;
- Bespreking in de Raad voor concurrentievermogen heeft in november 2004 plaatsgevonden. Het was een eerste oriënterend debat. De lidstaten hebben steun uitgesproken voor het lvo-principe. De uitzonderingen op het lvo-principe moeten nog goed bestudeerd worden.

Wat zijn de nog te nemen acties/initiatieven/stappen?

- Vervolg studie CPB met nadere uitwerking groei effecten;
- Uitwerken gevolgen voor regelgeving/sectoren per departement.

Wat zijn belangrijkste mijlpalen?

- Eerste lezing Europees Parlement in mei/juni 2005;
- Voorjaarsstop 2005;
- Raad voor Concurrentievermogen onder voorzitterschap Luxemburg en VK.

B) Implementatietekort richtlijnen terugbrengen tot 1,5% voor het einde van het Nederlands voorzitterschap.

Resultaten

Op 10 oktober 2003 heeft het Kabinet zijn zorgen uitgesproken over de toename van de Nederlandse implementatieachterstanden (Kamerstukken II 2003/04, 21 109 nr. 117). Begin oktober 2004 heeft het Nederlandse kabinet voorts een aantal maatregelen vastgesteld ter structurele verbetering van de Nederlandse implementatieachterstanden (Kamerstukken II 2003/04, 21 109, nr. 144). Ook het Kok-rapport benadrukt het belang van tijdige en juiste implementatie van EU-richtlijnen.

Het kabinet heeft een aantal maatregelen genomen, zoals:

- Op Europees niveau meer aandacht gevraagd voor te korte implementatietermijnen;

- Het huidige voortgangsbewakingssysteem wordt versterkt (*early warning database*);
- Voorrangsregel: implementatiewetgeving krijgt binnen alle departementen in beginsel voorrang boven wetgeving van nationale oorsprong;
- Wetsvoorstellen en ontwerp-amvb's ter implementatie worden voortaan rechtstreeks geagendeerd in de ministerraad (zonder voorafgaande behandeling in ambtelijke voorportalen en onderraden).

Wat zijn de nog te nemen acties/initiatieven/stappen?

- Interdepartementaal wordt ter opvolging van een oproep van het Nederlandse voorzitterschap gewerkt aan het stellen van een ambitieuze en realistische datum waarop het hierna genoemde doel gehaald wordt. Dit doel is een reductie van het implementatietekort tot maximaal 1,5% voor richtlijnen die te laat zijn en tot maximaal 0% voor richtlijnen die meer dan 2 jaar te laat zijn ('Council twin objectives');
- In het verlengde hiervan kan nog gewezen worden op het kabinetsstandpunt dat wordt voorbereid ter uitvoering van de motie Jurgens (motie Jurgens: Kamerstukken I 2000/01, 26600 VI, nr 37). In dat kader wordt o.a. gezien of in de Grondwet regels moeten worden geformuleerd voor de implementatie van EU-besluiten in de Nederlandse wetgeving, waarbij de betrokkenheid van de Staten-Generaal ook bij een versnelde procedure is verzekerd. Een bijzondere (grondwettelijke) procedure voor implementatie op termijn kan mogelijk bijdragen aan het voorkomen van achterstanden (toezegging standpunt: Handelingen I, 2002/03, Aanhangsel, nr. 8. , b).

Wat zijn belangrijkste mijlpalen?

Vaststellen van een ambitieuze en realistische datum waarop de 'Council twin objectives' naar verwachting binnen Nederland gehaald worden.

Actiepunt 7

Het kabinet wil het universitaire onderzoek meer bundelen en duidelijker richting geven (focus en massa creëren). Het Innovatieplatform (i.c. de commissie Wijffels) adviseert daartoe op korte termijn over de bekostigingssystematiek van universiteiten en over de (prestatiegetuurde) wijze waarop meer focus kan worden gebracht in het wetenschappelijk en technologisch onderzoek.

Resultaten

- Het Innovatieplatform heeft geadviseerd over de ‘kleine’ dynamisering via het rapport van de werkgroep Wijffels. Het gaat daarbij om herverdeling van het onderzoeksdeel van de eerste geldstroom tussen universiteiten (€50 mln. in 2006 en €100 mln. per jaar vanaf 2007) op basis van hun aandeel in het totaal van de tweede geldstroom, de smart mix en elementen van de derde geldstroom;
- Besloten is tot het instellen van een team van onafhankelijke externe experts die gaat adviseren over een systeem dat de onderzoeksprestaties van universiteiten, ook per discipline, kan vaststellen.

Wat zijn de nog te nemen acties/initiatieven/stappen?

- Verdere uitwerking van de ‘kleine’ dynamisering;
- De minister gaat een werkgroep van onafhankelijke externe experts instellen;
- Het kabinet rapporteert in deze kabinetsperiode over een nieuw systeem van onderzoeksbekostiging, om bovengenoemd doel te bereiken.

Wat zijn belangrijkste mijlpalen?

- Uitwerking van de ‘kleine’ dynamisering is gereed begin 2006;
- Een team van externen geeft in 2005 advies over de inrichting van het systeem;
- Kabinet rapporteert in 2006 over een nieuw systeem van bekostiging van universitair onderzoek.

Actiepunt 8

Het kabinet wil de aansluiting tussen onderzoekinstellingen en bedrijfsleven verder versterken door kennisgebieden te stimuleren die cruciaal zijn voor de Nederlandse economie. Daarbij moet gebruik worden gemaakt van publiek-private samenwerkingsverbanden, zoals de succesformule van de Technologische Topinstututen, en de goede ervaring met de regievorming op strategische terreinen als Genomics. Het kabinet gaat experimenteren met een methode waarbij onderzoek meer wordt uitbesteed bij het midden- en kleinbedrijf (SBIR). En dit najaar reikt het kabinet de eerste kennisvouchers uit aan het MKB.

A) Smart mix: intensiveren van publiek-private samenwerking op strategische gebieden in combinatie met het stimuleren van excellente groepen.

Resultaten

Zoals bij actiepunt 7 vermeld is besloten hoe de aan de smart mix gekoppelde gelden uit de eerste geldstroom (Strategische Onderzoekscomponent, €50 miljoen in 2006 en €100 miljoen vanaf 2007) gedynamiseerd gaan worden. Dit staat beschreven in de kabinetsreactie op het Adviesraad voor het Wetenschaps- en Technologiebeleid (AWT)-advies 'De Prijs van succes. Over matching van onderzoekssubsidies in kennisinstellingen' (Kamerstuk 2004-2005, 29338 nr. 25). EZ, OCW, SenterNovem en NWO zijn in overleg met VNO-NCW en VSNU bezig met de uitwerking.

Wat zijn de nog te nemen acties/initiatieven/stappen?

Vormgeven van de regeling.

Wat zijn belangrijkste mijlpalen?

In 2005 zullen de eerste programma's gefinancierd uit de smart mix van start gaan. Voor 2005 is €20 miljoen beschikbaar.

B) Experimenteren met SBIR (uitbesteden onderzoek aan MKB)

Resultaten

Small Business Innovation Research (SBIR)-Pilots worden voorbereid met als doel te beproeven in hoeverre het SBIR concept uit de VS (overheid besteedt verplicht een bepaald % van haar onderzoek aan bij MKB) in Nederland kan worden toegepast. Op deze wijze wordt R&D bij MKB gestimuleerd. De eerste pilot, op gebied van elektromagnetische vermogenstechniek, is november 2004 gestart.

Wat zijn de nog te nemen acties/initiatieven/stappen?

- Nog 2 à 3 SBIR-pilots starten;
- Contouren SBIR voorbereiden en vaststellen.

Wat zijn belangrijkste mijlpalen?

- Juli 2005: start en monitoring nieuwe SBIR-pilots;
- Eind 2005: besluitvorming over brede invoering SBIR en over termijn en wijze waarop dit zal gebeuren.

Wanneer wordt uiteindelijke doel bereikt?

Afhankelijk van de bovengenoemde besluitvorming.

C) Introductie eerste innovatie vouchers najaar 2004**Resultaten**

In september 2004 is een pilot met 100 innovatievouchers gestart. Binnen enkele dagen hadden ruim 1100 MKB'rs een aanvraag voor een voucher ingediend. De 100 innovatievouchers zijn september 2004 toegekend.

Wat zijn de nog te nemen acties/initiatieven/stappen?

- Er wordt gewerkt aan een uitbreiding van de pilot met nog eens 400 innovatievouchers begin 2005.
- In de tweede helft van 2005 zal dan mede op basis van de monitor resultaten gezien worden hoe tot een definitieve voucherregeling kan worden gekomen.

Wat zijn belangrijkste mijlpalen?

- Eind jan/begin febr. 2005: Publicatie in Staatscourant van aangepaste ministeriële regeling pilot innovatievouchers t.b.v. vergroting pilot met 400 vouchers;
- Medio 2005: Publicatie in Staatscourant van definitieve regeling innovatievouchers.

Actiepunt 9

Het kabinet maakt experimenten mogelijk met collegegelddifferentiatie en selectie aan de poort. Het streeft er naar om op basis van de ervaringen met deze experimenten de mogelijkheden voor differentiatie en selectie aan het einde van deze kabinetsperiode verder te verbreden, zonder dat daarbij de toegankelijkheid van het hoger onderwijs in het geding komt. Verder zet het IBO "Naar een open bestel en mededingingsaspecten" de voor- en nadelen op een rij van een verbeterde toegang van nu niet bekostigde en/of aangewezen instellingen tot het Nederlandse onderwijsbestel.

Resultaten

- Kabinet en parlement hebben afgesproken dat experimenten met selectie en collegegelddifferentiatie alleen zijn toegestaan voor opleidingen met "erkende evidente meerwaarde". De experimenten hebben een leerfunctie met het oog op het structureel maken van selectie en collegegelddifferentiatie. Om de experimenten mogelijk te maken is in oktober 2004 een tijdelijk wet naar de Tweede Kamer gestuurd die het Kabinet de mogelijkheid geeft om opleidingen als experimenten aan te wijzen. De voorstellen zullen worden beoordeeld door de Commissie "Ruim baan voor talent". Deze commissie onder voorzitterschap van oud-minister A.H. Korthals gaat het Kabinet adviseren over de in te voeren experimenten;
- De kabinetsreactie op het IBO open bestel is inmiddels naar de TK gestuurd. Daarin wordt een experiment aangekondigd met een open bestel op het terrein van het Hoger Onderwijs. Enkele uitgangspunten zijn geformuleerd: voldoende aantal studenten, zowel HBO als WO, start in studiejaar 2006/2007 en gelijkwaardige voorwaarden voor alle aanbieders. Het experiment zal onder meer getoetst worden op de effecten op de onderwijskwaliteit, de keuzevrijheid en de onderwijsprestaties van studenten.

Wat zijn de nog te nemen acties/initiatieven/stappen?

- Selectie en collegegelddifferentiatie: aanwijzen experimenten het komende voorjaar;
- Open bestel: Staatsecretaris OCW zendt het parlement begin 2005 een uitgewerkt voorstel.

Wat zijn belangrijkste mijlpalen?

Uitkomsten experimenten selectie en collegegelddifferentiatie in 2007.

Actiepunt 10

Het is van eminent belang dat het bedrijfsleven zijn nek durft uit te steken door óf zelf te innoveren óf te participeren in vernieuwende starters (en doorgroeiers). De betrokkenheid van het bedrijfsleven om actief in Technopartner te participeren is daarvoor zeer waardevol. Het kabinet zal van zijn kant onderzoeken of de bestaande beleidsinstrumenten om innovatie te bevorderen in voldoende mate kleinere en jonge bedrijven bereiken die een belangrijke bron vormen voor vernieuwing. De Industriebrief gaat hier nader op in.

Resultaten

- Intensivering Wet Bevordering Speur en Ontwikkelingswerk (WBSO), met name gericht op MKB en introductie innovatievouchers voor MKB;
- Uitvoering actieplan TechnoPartner. TechnoPartner is gestart, deskundigenpanel ingesteld, subsidieprogramma kennisexploitatie (SKE) is gepubliceerd;
- In de Industriebrief is aangekondigd dat er meer nadruk in het beleid komt op betere benutting van kennis in het MKB. Ook zal het MKB meer aandacht krijgen in het instrumentarium. Dit punt wordt meegenomen in de herijking van het financieel instrumentarium. Hierover wordt de Tweede Kamer in het voorjaar van 2005 gerapporteerd.

Wat zijn de nog te nemen acties/initiatieven/stappen?

- De werkgroep Dynamisering van het kennis- en innovatiesysteem van het Innovatieplatform heeft in haar rapport 'Vitalisering van de kenniseconomie' opgeroepen tot innovatieakkoord. Kabinet zal op advies reageren;
- Techno Partner zal een tour langs instellingen en regio's verzorgen om voorlichting te geven over de mogelijkheden van het programma. Verder zal TechnoPartner onder meer onder de noemer Pionier Academy een overzicht van cursussen masterclasses op het gebied van ondernemerschap aanbieden. Ook beoordeelt TechnoPartner op verzoek van een bank technostarters op geschiktheid voor de startersfaciliteit van de Borgstellingsregeling MKB. Begin 2005 gaan de eerste op de SKE ingediende projectplannen van start. Begin 2005 zal ook de Seed-faciliteit gepubliceerd worden. VNO-NCW heeft grote R&D bedrijven opgeroepen hun innovation officers aan te laten haken bij Technopartner;

Wat zijn belangrijkste mijlpalen?

- Kabinetsreactie begin 2005 op rapport 'Vitalisering van de kenniseconomie';
- In het voorjaar van 2005 zullen de resultaten van een EZ-breed onderzoek naar de effectiviteit van het bedrijfsgerichte instrumentarium naar de Tweede Kamer worden gestuurd.

Actiepunt 11

Het kabinet zal – via het Innovatieplatform- bevorderen dat deze initiatieven bij elkaar worden gebracht. Daarbij is het van belang dat werkgevers en werknemers de mogelijkheden en potentiële voordelen van ‘slimmer werken’ onderkennen en de uitdaging opnemen om de arbeidsorganisatie in hun bedrijven te vernieuwen.

Resultaten

- In de kabinetsverklaring (d.d. 5-11-2004, Sociaal Akkoord 2005) is opgenomen dat het kabinet aan de SER advies zal vragen gericht op de middellange termijn, en daarbij in elk geval de volgende thema's zal betrekken:
  1. Kenniseconomie (investeren in de kennis en vaardigheden van mensen als sleutel tot verhoging van productiviteit en participatie);
  2. Sociale innovatie (arbeidsproces (scholing, flexibiliteit en werkzekerheid) en sociale zekerheidsarrangementen toerusten voor ontwikkelingen als vergrijzing, toenemende welvaart, heterogeniteit, solidariteit en individualiteit van bevolking en loopbaanpatronen);
  3. Verantwoordelijkheden dragen en delen: toekomstgerichte vormgeving van een meer flexibele arbeidsmarkt, arbeidsverhoudingen en institutionele kaders.
- Syntens, de AWWN en Investors in People zullen, in het kader van hun gezamenlijke project gericht op het ondersteunen van sociale innovatie op de werkvloer, binnenkort de eerste pilot adviestrajecten starten.
- In de ongeveer 300 afgesloten CAO's zijn afspraken gemaakt over:
  - Arbeidstijdmanagement (15%)
  - Verzuim, reïntegratie (17%)
  - Scholing, opleiding employability (14%)
  - Effectief management (3%)
  - Resultaatgericht belonen (55%)
- In de tweede helft van 2004 is vertraging opgelopen omdat als gevolg van de gespannen arbeidsverhoudingen het CAO-overleg stil lag en ook de ruimte voor afspraken over slimmer werken beperkt waren. Het onlangs bereikte sociaal akkoord biedt een nieuw startpunt.

Wat zijn de nog te nemen acties/initiatieven/stappen

- Werkgeversorganisaties en bonden (FNV, CNV en de Unie) zijn voornemens om in 2005 de ingeslagen weg voort te zetten en bevestigen dit in hun arbeidsvoorwaardennota's;
- Het Innovatieplatform zet het onderwerp op de agenda voor 2005. Het zal bevorderen dat de verschillende initiatieven bij elkaar worden gebracht en het thema verder uitwerken;
- In het voorjaar van 2005 zal EZ een conferentie organiseren, met als doel het onderwerp verder concreet uit te werken.

Wat zijn belangrijke mijlpalen?

- SER-advies 2005
- Uitkomsten van het gezamenlijke project van Syntens, de AWWN en Investors in People.

Actiepunt 12/16

- *Een dynamische arbeidsmarkt en een activerende sociale zekerheid zijn van cruciaal belang om meer mensen aan de slag te krijgen. In een notitie die tegelijkertijd met de begroting 2005 aan de Tweede Kamer zal worden aangeboden, gaat de Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid nader in op de thema's arbeidsmarktdynamiek en een activerende sociale zekerheid (zie ook punt 16);*
- *Het kabinet neemt diverse maatregelen ten aanzien van de WW die de activerende werking versterken en voorkomen dat de WW wordt gebruikt als uittreedroute voor ouderen. In de toekomst zullen individuele elementen in de sociale zekerheid een grotere rol krijgen. Voorbeelden van reeds ingezette, niet-publieke elementen zijn de op handen zijnde levensloopregeling en het eigenrisicodragerschap in de WAO. De bewindslieden van Sociale Zaken en Werkgelegenheid zullen in een notitie langs deze lijnen een verder toekomstperspectief schetsen voor de ontwikkeling van de sociale zekerheid.*

Resultaten

Op Prinsjesdag heeft de Minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid tegelijkertijd met de begroting 2005 de notitie 'Nieuwe accenten op het terrein van werk en inkomen' aan de Kamer aangeboden. In de notitie schetst de regering welke overwegingen en welke doelstellingen ten grondslag liggen aan het beleid op het terrein van werk en inkomen. De notitie schetst een aantal beleidsrichtingen die kunnen bijdragen aan een dynamische arbeidsmarkt en zet het een aantal uitgangspunten neer die van belang zijn bij een meer fundamentele herijking van de sociale zekerheid. De introductie van individuele elementen in of naast een publiek stelsel van sociale zekerheid maakt hier onderdeel van uit. Meer in het bijzonder is voor de WW het sociaal akkoord van belang dat kabinet en sociale partners hebben gesloten. Hierin is opgenomen dat het kabinet de behandeling van de wetsvoorstellen inzake de kortdurende uitkering (KDU) aanhoudt tot 1 april 2005. De SER zal voor die datum een advies uitbrengen over de toekomstbestendigheid van de WW.

Wat zijn de nog te nemen acties/initiatieven/stappen?

- Bespreking in de Tweede Kamer van de notitie 'Nieuwe accenten op het terrein van werk en inkomen';
- Het kabinet zal een standpunt formuleren naar aanleiding van de adviezen van de SER over de toekomstbestendigheid van de WW, de anticumulatie van ontslagvergoedingen met de WW en over de dereguleringsvoorstellen. Ook zal het kabinet bezien of het opportuun is om bij dit standpunt de gewenste toekomstige vormgeving van het ontslagstelsel te betrekken. Tevens zal het kabinet het moment van verzending bezien omtrent het complex van wetgeving rond het ontslag: de heroverweging van het lifo-beginsel, de kabinetsreactie naar aanleiding van het rapport van de Adviescommissie Duaal Ontslagstelsel (Commissie Rood) en de kabinetsreactie op de evaluatie van de Wet Flexibiliteit en Zekerheid.

Wat zijn belangrijkste mijlpalen?
Uitkomen SER-advies.

Actiepunt 13

Het VMBO moet een sterker verband leggen tussen theorie en praktijk, en leerlingen moeten sneller en meer mogelijkheden krijgen om praktijkgericht onderwijs te volgen (bijvoorbeeld in een bedrijf). De Werkgroep Leijnse van het Innovatieplatform adviseert hierover binnenkort. Het VMBO is ook onderwerp van een Interdepartementaal Beleidsonderzoek (IBO). Op basis van dit onderzoek zal het kabinet concrete maatregelen nemen om VMBO-scholen meer mogelijkheden te geven én uit te dagen om hun opleidingen beter af te stemmen op de capaciteiten en behoeften van de leerlingen en op de behoeften van het bedrijfsleven.

Resultaten

- In 'koers VO' is op interactieve wijze inzicht verkregen welke voorwaarden nodig zijn om de kwaliteit van het proces van onderwijzen en leren in het voortgezet onderwijs te verbeteren;
- In 2005 wordt – in overleg met het veld - gestart met het per programma beschrijven van nieuwe doelen, een pedagogisch-didactisch invulling en eindtermen;
- De wettelijke bepalingen t.a.v. de onderbouw VO ('basisvorming'), die momenteel de mogelijkheid voor praktijkgericht onderwijs te veel inperken, zullen drastisch gewijzigd worden, zodat veel meer aandacht aan praktijk geschonken kan worden in de eerste twee leerjaren;
- In het Kabinet heeft vanaf 2004 een oplopend budget van €4 tot €25 miljoen beschikbaar gesteld voor inventaris, leerwerkplekken en verdere onderwijsinhoudelijke ontwikkeling;
- Er is in de tweede helft van 2004 een Interdepartementaal Beleidsonderzoek (IBO) naar het VMBO gestart. Het doel van het IBO is een beter beeld te krijgen van de problematiek in het VMBO en de oorzaken daarvan. E.e.a. wordt nader toegespitst op specifieke regio's in Nederland en de doelgroepen daarbinnen;
- Het Innovatieplatform (werkgroep Leijnse) heeft advies uitgebracht. In het actieplan Leven Lang Leren, dat de staatssecretaris van OCW mede namens de bewindslieden van EZ, SZW, LNV en V&I binnenkort naar de Tweede Kamer zal sturen, wordt expliciet aandacht gegeven aan het verhogen van het aantal jongeren met een startkwalificatie. Hiertoe worden er bijvoorbeeld 20.000 nieuwe leer-werkplaatsen gecreëerd voor jonge werklozen. Ook worden maatregelen genomen om de doorstroming in het beroepsonderwijs te stimuleren.

Wat zijn de nog te nemen acties/initiatieven/stappen?

Oplevering IBO-rapportage is voorzien voor juni 2005.

Wat zijn belangrijkste mijlpalen?

- Zie hierboven: IBO en koers VO;
- Nieuwe wettelijke bepalingen onderbouw VO: 1/8/2006 (en vanaf 1/8/2005 de mogelijkheid om hierop te anticiperen).

Actiepunt 14

Het kabinet gaat ervan uit dat sociale partners en scholingsinstellingen hun verantwoordelijkheid nemen en gezamenlijk tot meer taakstellende afspraken komen. Naast een meer op het individu toegesneden aanpak kan een gerichte benadering zinvol zijn, met name om juist ouderen langer aan het werk te houden.

Welke acties/initiatieven/stappen zijn reeds genomen?

- Sociale partners maken in CAO's afspraken over scholing. In het merendeel van de CAO's zijn hierover afspraken opgenomen. In toenemende mate hebben die afspraken ook betrekking op persoonlijke ontwikkelingsplannen, persoonlijk opleidingsbudget en EVC (Erkenning van Verworven Competenties). Toename scholingsuitgaven werkgevers van €1,5 miljard in 1993 naar €3 miljard in 1999;
- De staatssecretaris van OCW heeft, mede namens de bewindspersonen van EZ, V&I, LNV en SZW, een actieplan Leven Lang Leren naar de Tweede Kamer gestuurd. Ingezet wordt op de verbetering van de randvoorwaarden voor leren van het individu (ontwikkelen open online-marktplaats voor scholing, verdere implementatie van Erkenning van Verworven Competenties, invoering leerrechtensysteem in het hoger onderwijs, experimenten individuele leerrekening), maatwerk voor specifieke groepen, onderzoek naar de effectiviteit van het scholingsinstrumentarium en het ondersteunen van maatschappelijke initiatieven. Er wordt in februari 2005 een Taskforce Leven Lang Leren opgericht, bestaande uit gezichtsbepalende vertegenwoordigers uit diverse maatschappelijke geledingen. De Taskforce heeft niet alleen een rol bij de acties en maatregelen uit het actieplan, maar heeft nu ook een agendazettende taak richting politiek en maatschappij, waaronder ook de sociale partners.

Wat zijn de nog te nemen acties/initiatieven/stappen?

- Actieplan is 19 november verstuurd naar de Tweede Kamer;
- Uitvoering van de maatregelen vindt in 2005/2006 plaats.

Wat zijn belangrijkste mijlpalen?

Zie hierboven

Actiepunt 15

Het kabinet zal dit jaar bezien op welke wijze aanpassing van het ontslagrecht kan bijdragen aan een verbeterde flexibiliteit van de arbeidsmarkt, met een adequate bescherming voor werknemers. Het kabinet zal conform het eerder aangekondigde voornemen de ontslagvergoedingen en andere werkgeversvergoedingen verrekenen met de WW-uitkering. Daarnaast zullen dit jaar het thans geldende lifo-beginsel bij collectief ontslag en de verwijtbaarheidstoets worden heroverwogen. Bij de heroverweging van dit lifo-beginsel wordt tevens bezien of voor werkgevers en werknemers voldoende ruimte gelaten kan worden om bij CAO afwijkende regels overeen te komen. Aan de Stichting van de Arbeid is hierover reeds advies gevraagd.

Resultaten

- De Stichting van de Arbeid is om advies gevraagd inzake de heroverweging van het bij bedrijfseconomische ontslag te hanteren lifo-beginsel. Wat betreft het voornemen om de ontslagvergoedingen en andere werkgeversvergoedingen te verrekenen met de WW-uitkering is in het Sociaal Akkoord vastgelegd dat het kabinet de behandeling van het (concept) wetsvoorstel aanhoudt tot 1 april 2005. De SER levert vóór die datum haar advies over de toekomstbestendigheid van de WW, waarin zij alternatieven kan aandragen voor (onder meer) dit voornemen.
- Het kabinet heeft het voornemen om de verwijtbaarheidstoets WW te beperken voorgelegd aan de SER, als onderdeel van een pakket dereguleringsvoorstellen. De SER is gevraagd om vóór 1 april 2005 hierover te adviseren. Over het effect van de beperking van de verwijtbaarheidstoets op de werklast van de rechterlijke macht vindt nog overleg plaats tussen Financiën, Justitie en SZW.

Wat zijn de nog te nemen acties/initiatieven/stappen?

Het kabinet zal een standpunt formuleren naar aanleiding van de adviezen van de SER over de toekomstbestendigheid van de WW, de anticumulatie van ontslagvergoedingen met de WW en over de dereguleringsvoorstellen. Ook zal het kabinet bezien of het opportuun is om bij dit standpunt de gewenste toekomstige vormgeving van het ontslagstelsel te betrekken. Tevens zal het kabinet het moment van verzending bezien omtrent het complex van wetgeving rond het ontslag: de heroverweging van het lifo-beginsel, de kabinetsreactie naar aanleiding van het rapport van de Adviescommissie Duaal Ontslagstelsel (Commissie Rood) en de kabinetsreactie op de evaluatie van de Wet Flexibiliteit en Zekerheid.

Wat zijn belangrijkste mijlpalen?

- De Stichting van de Arbeid heeft in december advies uitgebracht inzake het Lifo-beginsel;
- Voor 1 april 2005 zal de SER adviseren over het voorstel tot verrekening met de WW-uitkering van ontslagvergoedingen en andere werkgeversvergoedingen;
- Na het SER-advies wordt de Kamer geïnformeerd over de beleidsvoornemens van het kabinet ter zake van de diverse WW-dossiers, waarbij het kabinet beziet of dit gecombineerd wordt met verzending van het complex van wetgeving rond het ontslag: de heroverweging van het lifo-beginsel, de kabinetsreactie naar aanleiding

van het rapport van de Adviescommissie Duaal Ontslagstelsel (Commissie Rood) en de kabinetsreactie op de evaluatie van de Wet Flexibiliteit en Zekerheid.

Actiepunt 17

Het kabinet heeft eerder al de wens uitgesproken dat de sociale partners actie zouden ondernemen ten aanzien van demotie, leeftijdsafhankelijke beloning en het doorlichten van CAO's en pensioenregelingen op bepalingen die werken na het 65^e jaar belemmeren. Het kabinet zal op korte termijn in beeld brengen welke mogelijkheden er zijn om langer doorwerken verder te bevorderen, waarbij de relatie tussen de toegenomen levensverwachting en de leeftijd waarop mensen stoppen met werken, centraal staat.

Resultaten

- Op 30 november 2004 heeft de staatssecretaris van SZW de Regiegroep “Grijs Werkt” ingesteld. Hiermee is uitvoering gegeven aan het voornemen dat is opgenomen in het kabinetsstandpunt “Stimuleren langer werken van ouderen”. In dit kabinetsstandpunt is erop gewezen dat deze Regiegroep zich naast het beleid op het stimuleren en faciliteren van langer doorwerken van de groep 55-64 jarigen, zich ook richt op de vraag op welke wijze doorwerken na 65 jaar gestimuleerd kan worden. Concrete vraag daarbij luidt: “welke belemmeringen hiervoor moeten worden opgeheven?”;
- Voorts is het CBS gevraagd om in de statistieken van de werkgelegenheid naar leeftijd en geslacht ook de categorie 65 jaar en ouder op te nemen. De Enquête Beroepsbevolking (EBB) geeft thans uitsluitend informatie over de arbeidsmarktpositie van de potentiële beroepsbevolking van 15-64 jaar;
- De arbeidsparticipatie van 64-jarigen bedraagt thans 8%. Focus ligt allereerst op langer doorwerken tot de leeftijd van 65 jaar. Het wetsvoorstel “Aanpassing fiscale behandeling VUT/prepensioen en introductie levensloopregeling” strekt hiertoe. Met de in het sociaal akkoord van 5 november 2004 overeengekomen wijzigingen is voor dit wetsvoorstel een breed maatschappelijk draagvlak ontstaan.

Wat zijn de nog te nemen acties/initiatieven/stappen?

Voor 1 januari 2005 ontvangt de Tweede Kamer een brief (routeplanner) waarin stapsgewijs wordt aangegeven hoe de discussie, over het wegnemen van belemmeringen voor het doorwerken na 65 jaar, zal worden gevoerd. De discussie zal steeds plaatsvinden op basis van een eerder aan de Kamer gezonden rapport, onderzoek of advies van een deskundig orgaan. Doelstelling van de routeplanner is daarmee voorbereiding van zorgvuldige besluitvorming.

Wat zijn belangrijkste mijlpalen?

Het behalen van de Lissabondoelstelling van 50% arbeidsparticipatie voor de leeftijdsgroep 55-64 jaar in 2010 is de belangrijkste mijlpaal. Met de realisatie van deze doelstelling worden omstandigheden gecreëerd waaronder ook de arbeidsparticipatie van 65 plussers duidelijk kan toenemen.

Actiepunt 18

Meer uren werken: het kabinet streeft ernaar om nog tijdens deze kabinetsperiode de achterstand van Nederland op Europa te verminderen. Een normale werkweek van 40 uur moet weer het oriëntatiepunt worden voor cao's voor de overheidssectoren. Het kabinet spreekt sociale partners op hun verantwoordelijkheid aan om ook deze 40 uur als richtinggevend te beschouwen en in ieder geval geen bepaling in CAO's voor de marktsector op te nemen die een verlenging van de arbeidsduur belemmeren.

Actie van het kabinet is beperkt tot CAO's waarbij het kabinet direct is betrokken als werkgever (rijk/ politie/ defensie/ recht/ onderwijs). Bij overige CAO's ligt het primaat bij de betrokken CAO-partijen.

Resultaten

- De Minister van BZK schrijft in de Voorstellenbrief t.b.v. CAO-onderhandelingen voor rijks personeel: "Zoals bekend is het binnen de sector Rijk thans al mogelijk op individuele basis langer te werken dan 36 uur. Gelet op de vervangingsvraag naar personeel die op middellange termijn ook voor de sector Rijk zal ontstaan, acht ik arbeidsduurverlenging op collectieve basis op termijn onontkoombaar. Graag wissel ik met u hierover van gedachten". Abvakabo reageert als volgt: "In deze tijden van ontslagen en uitredingsregelingen is het niet passend wanneer ambtenaren de mogelijkheid krijgen om de arbeidsduur uit te breiden tot 40 uur per week. Flexibilisering van de arbeidsduur, zoals in de CAO Rijk 2001-2002 overeengekomen, willen wij schrappen uit de bestaande rechtspositieregelingen. Een 40-urige werkweek is voor ons niet bespreekbaar";
- AMB-AMRO heeft aangekondigd om de werkweek te willen verlengen, maar heeft dit volgens de bonden (nog) niet op de agenda van het CAO-overleg gezet;
- Philips heeft aangekondigd om de werkweek te willen verlengen en dit op de agenda van het CAO-overleg te zullen zetten;
- Rechter in zaak SMEAD uitgesproken dat de (al dan niet met het personeel overeengekomen) arbeidsduurverlenging in strijd is met de CAO Grafimedia waaraan de fabrikant middels AVV is gebonden;
- In juni 2004 is een akkoord bereikt over een nieuwe CAO voor de Optiekbranche met een looptijd tot en met 31 december 2004. Resultaat is een arbeidsduurverlenging van 35 naar 38 uur;
- AWWN beschouwt de discussie over 40 uur als een onderdeel van de discussie over arbeidstijdmanagement (onderdeel van het concept Slimmer werken).

Wat zijn de nog te nemen acties/initiatieven/stappen

Geen vervolgacties voorzien.

Wat zijn belangrijke mijlpalen?

Geen.

Actiepunt 19

Het kabinet spreekt de ambitie uit om meer voortgang te maken met het (financieel) aantrekkelijker maken van meer en langer werken. Daarbij moeten maatregelen ten aanzien van de hoogte en samenloop van inkomensafhankelijke regelingen en van de belasting- en premietarieven centraal staan. Het kabinet is daarom reeds begonnen met de vorming van één loket en de harmonisatie van inkomensafhankelijke regelingen.

Resultaten

- Er dient meer transparantie te komen in het effect dat inkomensafhankelijke regelingen hebben op de beslissing om te werken. Mede daarom zal er één loket gevormd worden. Zo wordt de huursubsidie nu nog uitgevoerd door het ministerie van VROM. Deze zal op 1 januari 2006 zal per 1 januari 2006 worden overgedragen aan de Belastingdienst. De operatie zal worden geflankeerd door een kaderwet: de Algemene Wet Inkomensafhankelijke Regelingen (AWIR). Het wetsvoorstel daartoe is, evenals het wetsvoorstel Aanpassingswet AWIR, inmiddels ingediend bij de Tweede Kamer;
- Daarnaast zullen er concrete maatregelen genomen moeten worden om inspanningen die mensen plegen om hun verdien capaciteit te verhogen meer te belonen, onder andere door het verlagen van marginale tarieven. Dit betreft ook het aantrekkelijker maken van meer en langer werken. Er kan overigens een zekere spanning ontstaan tussen het voorgaande en het streven naar een evenwichtig koopkrachtplaatje;
- De gesprekken met potentiële gegevensleveranciers (inkomensgegevens van de Belastingdienst, adresgegevens van de Gemeentelijke Basisadministratie, polisgegevens van verzekeraars en huurgegevens van woningbouwcoöperaties) zijn gestart. Met de beleidsdepartementen (VROM, SZW en VWS) is overleg gestart over de vast te leggen prestatie afspraken.

Wat zijn de nog te nemen acties/initiatieven/stappen?

- De organisatie en uitvoeringsprocessen voor de uitvoering van zorgtoeslag en huursubsidie moeten medio 2005 gereed zijn om beide regelingen per 1 januari 2006 te kunnen uitvoeren. De uitvoering van de tegemoetkoming kinderopvang per 1 januari 2005 geschiedt eveneens onder verantwoordelijkheid van de Belastingdienst/Toeslagen;
- Daarnaast zal bij de discussies over de koopkracht de werkloosheidsval, doorstroomval en herintredersval een meer centrale plaats krijgen.

Wat zijn belangrijkste mijlpalen?

- Wetsvoorstel AWIR ligt ter behandeling in de Tweede Kamer;
- Begin 2005 wetgeving door parlement aangenomen. Veranderplan (nadere detaillering van de blauwdruk van nieuwe organisatie);
- Juni 2005: inrichting organisatie en uitvoeringsprocessen gereed;
- September 2005: Verzending aanslagformulieren zorgtoeslag en huursubsidie;
- December 2005: Eerste voorschotbetalingen.